

endvidere i særlige tilfælde give tilladelse til, at vilkår om begrænsning af en havns anvendelsesområde bortfalder inden den 1. januar 2004.

Som en yderligere begrænsning af retten til fri besejling af danske havne giver lov nr. 32 af 21. marts 1874 om bestyrelsen af færgevæsenet (færgeloven) en mulighed for at give eneret til besejling af en færgeoverfart.

Amtsrådene kan efter færgeloven indstille til indenrigsministeren, nu trafikministeren, at et eksisterende privilegeret færgested (eneret til besejling af færgestedet) nedlægges, eller et nyt oprettes. Trafikministeren træffer afgørelse om nedlæggelse og oprettelse af privilegerede færgesteder. Amtsrådet kan derimod selvstændigt forny eksisterende tidsbestemte bevillinger.

Der eksisterer i dag eneretsbevillinger udstedt med hjemmel i færgeloven for befordring af rejsende og gods mellem Samsøs vestkyst og Jyllands østkyst fra og med Århus i nord til og med Hov Havn i syd, mellem Ærø, Langelands vestkyst og Fyns sydkyst og mellem Grenå og Anholt. Eneretsbevillingerne udløber henholdsvis den 23. juli 2014, 1. januar 2005 og 1. maj 2014.

For havnene i Spodsbjerg og Tårs er der indgået en kontrakt mellem Vejdirektoratet og Aktieselskabet Sydfyenske Dampskibsselskab (SFDS), hvorefter SFDS har eneret til besejling af havneanlæggene i de to havne med den færgekapacitet, der må anses for nødvendig til rimelig dækning af det i kontraktperioden til enhver tid værende trafikbehov under hensyn til besejlingshavnenes kapacitet og det normale behov for færgekapacitet på ruten. Kontrakten udløber den 31. marts 2000. Endvidere er der mellem A/S Storebæltsforbindelsen og Sydfynske A/S indgået en aftale om kompensation for besejlingen i perioden frem til den 1. april 2000, jf. nærmere herom i bemærkningerne til § 2, stk. 4.

Efter lov af 3. maj 1867 gælder bestemmelser om straf for indgreb i privilegerede færgesteders eneret. I loven fastsættes straffen for indgreb i de privilegerede færgesteders eneret, hvor ikke andet er bestemt, til bøde af 2 til 4 rigsdaler. Endvidere skal der til den forurettede udredes dobbelte færgepenge.

I plakater af 12. august 1820 og 16. februar 1830 er fastsat bestemmelser om udstrækningen af færgesteders eneret. I plakaten fra 1820 fastsættes grænserne for de privilegerede færgesteders eneret for så vidt de ikke allerede på anden vis er fastsat til en mil på hver side af færgestedet. Det tillades endvidere købmandsfartøjer på nærmere bestemte vilkår at medtage passagerer, og kystbeboerne gives adgang til at betjene sig af egne fartøjer til eget brug. I plakaten fra 1830 be-

stemmes en række færgesteders eneret nærmere i geografisk henseende. De i sidstnævnte plakat omhandlede færgesteder eksisterer ikke længere eller er ikke omfattet af en gældende eneretsbevilling.

I lov af 14. december 1857 om udøvelsen af færgerettigheden i København er indeholdt bestemmelser, hvorefter enhver, der opfylder en række nærmere angivne betingelser, mod erlæggelse af et særligt gebyr kan opnå et adgangsbevis til havnen. Havneadministrationen er samtidig efter loven forpligtet til, i det omfang pladsforholdene tillader det, at anvise liggeplads til brug for berettigede til færgefart. Loven indeholder endvidere hjemmel for idømmelse af bødestraf for overtrædelse af kravet om adgangsbevis.

Fra offentlig side ydes som nævnt betaling for en række øruters drift.

For de mindre øsamfunds vedkommende yder indenrigsministeren og de amtskommuner og kommuner, hvori øerne er beliggende, tilskud til færgedrift og investeringer i færger og færgelejer, jf. lov nr. 1094 af 29. december 1997 om trafikstøtte til de mindre øer.

Herudover yder indenrigsministeren endvidere tilskud til kommuner på tre øer, der består af én eller to kommuner (Læsø, Samsø og Ærø), jf. § 22 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 571 af 4. juli 1997 som ændret ved lov nr. 980 af 17. december 1997 og lov nr. 1094 af 29. december 1997. Det er en forudsætning for Indenrigsministeriets støtte, at vedkommende kommune yder tilskud med henblik på at lette besejlingsforholdene, og at de pågældende amtskommuner samtidig yder tilskud af en størrelse, der fastsættes af indenrigsministeren.

Det bemærkes, at kommuner og amtskommuner efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, de såkaldte kommunalfuldmagtsregler, under nærmere angivne forudsætninger kan varetage færgedrift og yde betaling for andres varetagelse heraf. Amtskommuner og kommuner yder med hjemmel i disse regler betaling for driften af færgeruter, herunder færgeruter til og fra de kommuner, som er omfattet af lov om kommunal udligning § 22, samt en række af landets helt små færgeruter. Hertil kommer den betaling, som amtskommuner og kommuner yder på grundlag af lov om trafikstøtte til de mindre øer til drift af færgeruter, og som er særskilt hjemlet i den pågældende lov.

Der er samtidig med fremsættelse af dette forslag af indenrigsministeren fremsat forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner og lov om ændring af lov om trafikstøtte til de mindre øer. Inden-